

mende Aar, udgjorde 982 800⁰Kr., saa tør man sikkert gaa ud fra, at det vil blive noget nær 1 Mill. Kr., der vil blive Brug for til Udlaan til Oprettelse af nye Husmandsbrug i det kommende Aar. I indeværende Aar, 1918—19, er der, saa vidt jeg kan se af de Oplysninger, der foreligger, anvendt 1 740 000 Kr. som Udlaan til nye Husmandsbrug, og i Aaret 1917—18, da der var 332 Ansøgere, er der anvendt omtrent 2½ Mill. Kr. Det viser sig altsaa, at der i Løbet af disse tre Aar har fundet en betydelig Nedgang Sted, baade hvad angaar Antallet af dem, der søger Laan, og hvad angaar det Beløb, der anvendes som Udlaan til Oprettelse af Husmandsbrug. Dette betyder dog ikke — i alt Fald efter min Opfattelse —, at der ikke er Trang hos store Dele af Befolkningen til at komme i Besiddelse af den Slags smaa Hjem ude paa Landet, som der her er Tale om. Det, der hindrer Oprettelsen af et større Antal Husmandsbrug, er de Vanskeligheder, der er til Stede, navnlig de store Udgifter, der er forbundne dermed, saaledes at de, der faar disse Husmandsbrug, kommer til at sidde for store Udgifter, som de vanskeligt vil kunne klare i Fremtiden. Jeg har tidligere, naar vi har drøftet dette Spørgsmaal, omtalt de store Udgifter, der nu følger med Oprettelsen af disse Brug, de høje Jordpriser, de meget store Udgifter til Opførelse af Bygninger og til Anskaffelse af Besætning og Inventar, og det er ikke saa underligt, at de, der kommer i Besiddelse af saadanne mindre Jordbrug, kommer til at arbejde under trykkende økonomiske Forhold. Jeg tror, at det er Frygten herfor, der har gjort, at saa faa nu søger at komme i Betragtning ved disse Udlaan. Og nægtes kan det heller ikke — det tror jeg, man maa betragte som en Kendsgerning —, at der vil blive stillet meget store Krav til vedkommende med Hensyn til Dygtighed, Sparsommelighed, Flid og Nøjsomhed. De Krav, der vil blive stillet her, er sikkert meget store, hvis de paagældende skal kunne vente at blive ved de Hjem, de overtager. Jeg tror, at et Spørgsmaal om en Normal-Arbejdsdag paa 8—9 Timer er af den Slags Ting, som de nok gør klogest i ikke at beskæftige sig med. Og naar man undertiden kan høre Forslag om, at en Del af de arbejdsløse i Byerne burde ud paa Landet og overtage saadanne mindre Jordbrug, saa tror jeg, at hvis der blev gjort Forsøg i den Retning,

vilde et saadant Forsøg i de allerfleste Tilfælde mislykkes.

Saaledes som Forholdene for Tiden er, er de altsaa langt fra gunstige for Oprettelse af mindre Landbrug. Men dette kan og vil forhaabentlig ogsaa forandre sig i den kommende Tid, og jeg skal derfor paa mit Partis Vegne anbefale, at vi vedtager det foreliggende Lovforslag. Det er meget muligt, ja, vel endog i høj Grad sandsynligt, at der langt fra bliver Brug for de 5 Mill. Kr. til Udlaan, som her er stillet Forslag om. Men selv om der ikke bliver Brug for dem, og de bliver tilbage hos Finansministeren, saa sker der jo heller ingen Skade ved det.

Jeg skal altsaa anbefale, at vi vedtager Lovforslaget uforandret, saaledes som det her foreligger.

Piper: Det stærke Begær, der for nogle Aar siden var efter at komme i Besiddelse af saadanne Husmands-lodder som dem, dette Lovforslag omhandler, er jo i høj Grad blevet forringet, og det, der er Skyld deri, er utvivlsomt de ekstraordinære Konjunkturer, vi har været inde under. De høje Jordpriser og de endnu højere Byggepriser vil mange Gange gøre det næsten umuligt for de paagældende at forrente en Jordlod til de Priser, som denne vil komme op paa. Imidlertid vil Forholdene vel regulere sig igen, og i den Tid, der hengaar imidlertid, bør den Lovgivning, som vi har, fortsættes, og det er det, som tilsigtes gennem dette Lovforslag. Naar Loven en Gang skal optages til en virkelig Revision, maa det overvejes, om man bør komme ind paa andre Foranstaltninger, som i højere Grad kan fremme Tilvejebringelse af mindre Jordbrug her i vort Land.

Blandt de Oplysninger, som er tilgaaet det af Folketinget nedsatte Udvalg, findes den, at i stedse stigende Grad er Ejendomme overgaaet fra Statshusmandsbrug til anden Anvendelse. Det maa man forudsætte er Tilfældet, idet Laanene er indfrieede, og det maa jo være, fordi de paagældende Ejere ikke mere opfylder den Betingelse, under hvilken disse Laan var givne. Men jeg kan ikke se rettere, end at Statskassen saaledes har lidt et Tab ved at have etableret disse Jordbrug, der glider bort fra det tilsigtede Formaal. Jeg tror, at det vil være rigtigt at have Opmærksomheden henvendt herpaa, saaledes at der eventuelt kan træffes Foranstaltninger til, at Statskassen i hvert Fald ikke